

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
 negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
 félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
 Egyes szám ára: 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.
 Laptulajdonosok és főszerkesztők:
JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:
 Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11
Kiadóhivatal:
 HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
 Telefon sz. 85.

A főispánok Budapesten

Khuen-Héderváry, az új miniszterelnök valamenyi főispánt Budapestre idézte. Ma-holnap, holnapután hallgatja meg a miniszterelnök a belkormányzás politikai megbizottainak véleményét. A parlamenti helyzet ismerete és a főispánok által vázolandó közvélemény és ugyancsak a főispánok által előtárandó közállapot összevetéséből alkotja majd meg a miniszterelnök ítéletét, amely alapja leendő a korona elé terjesztendő jelentésének és azon indítványának, amely a mostani, veszedelmet rejtő válságos parlamenti viszonyok rendezésére lesz hivatva.

Ez a három nap, bármily szempontból bíráljuk is, ép olyan komoly jelentőségű, mint a minő komoly jellege van parlamentünk most folyó közdelmeinek.

A parlament harcossai a lelkesedés lázával vázolják ohajainkat, követelik jogainkat, jellemzik a saját szférájukban tapasztalt közérzületet. A történelem, a történelmi alapon fejlesztett közjog és érveivel küzdenek. Lelkesedésük annyira átérzett, hogy az eszményinek szemlélésében elmerülve, szinte megfelekednek a reális jelenről, magukról az anyagi valóságokról, s ezeket még az állambölcsészet tételeinek, még az okszerű haladás pozitív tanításainak dacára is mintegy abszorbeáltatni akarják az eszményiben. A nemzeti eszmékért való extasisukban megfelekednek az államiságról. A nemzeti élet ragyogó ideája elhomályosítja előttük az állami élet követelményeit, melyeknek figyelmen kívül hagyása épen olyan megbocsáthatatlan hiba, mint aminő bűn a nemzeti élet ideájáról való megfelekedés.

A nemzeti életnek meg nem tagadott, s csak fokozatos kidomborításra váró ismérveinek hirtelen kialakítása végett megfelekednek arról, hogy a nemzetet alkotó embercsoportozatok együttélhetését biztosító kötelékeket szaggatják szét, s így harczaiknak még győzelmét is illuzorissá tehetik. Felvetették a lét vagy nem lét kérdését, még mielőtt a létnek föltételeit realisan, pozitív alakban biztosították volna.

Ezt a helyzetet ismeri már a kormány.

Most jön a másik felvilágosítás. Azoknak a felvilágosítása, akiknek hivatása nem csak az, hogy a nemzet jogainak épségben tartása fölött őrködjenek, hanem egyszersmind kötelességük megfigyelni azt is, vajjon az állami élet biztosítékai, a törvények, adott körülmények között nem vesznek-e el ható erejüket, vajjon az állam-szervezet fennállhatóságának feltételei nincsenek-e veszélyben egy bizonyos célért, — bármily ideális legyen is az a cél, — erőszakolt törvényenkivüliségben még ha e törvényenkivüliség erőszakolása történelmi, vagy történelemjogi szempontból igazolható is.

Azoknak a bizalmasoknak a felvilágosítását kapja meg e három nap folyamán a miniszterelnök, akik a történelmi jogokért való lelkesedéssel szemben azt a közvéleményt tanulmányozzák, amelynek forrása az a tudat, hogy államiságunk biztosítása vezethet csupán arra, hogy meg nem tagadott nemzeti jogaink, mint államiságunknak speczialis ismérvei szintén kidomborodhassanak. Azoknak a felvilágosítását hallgatja meg most a miniszterelnök, akiknél a közvélemény tanulmányozásánál irányadó a történelmi jog elvontabb jellegű igazságain kívül, a jogfejlődés folyamán kidomborodott államiság tökéletesebb fogalma.

Nagy, fontos történelmi jelentőségű tehát ez a három nap. A lelkesedés férfainak elveit ismerve, most azoknak a száraz jelentését fogja meghallgatni, akik csak pozitív tényekből ítélnek, s a megvalósítható eszménynek előbb testet alkotnak, aminek pedig minden törvényen kívüli állapot ellensége.

Bizonyára fontos eredménye lesz ezen jelentéseknek. Talán évekre, talán évtizedekre kiható. Az azonban bizonyos, hogy a parlamenti helyzet ismeretének és e jelentéseknek összevetéséből megalakítandó határozat soká titokban nem maradhat, mert törvényen kívül egy állam sem élhet évek folyamán keresztül, annál kevésbé élhet Magyarország, melynek ma még csak tervezett konfederaci-

ókban biznia nem szabad, mert ez ellen alkotásának elemei, s a történelmi tanulságok és az álmodott konfederáció természete között élesen kidomborodó ellentétek tiltakoznak.

A helyzet.

— Politikai levelezőnkől. —

Budapest, július 16.

Kossuth Ferencz kilépett abból a pártból, mely nagy részben neki köszönheti, hogy oly nagy számban kerültek be az országházba a közjogi ellenzék képviselői. De nem csak egyedül lépett ki, követték azok, a kik a mindenáron való politikának ellenei.

A Kossuth párt egységének e megbomlása bizonyára csak növeli a politikai bonyadalakat, de következtetni enged az esetleges választások eredményére is.

Kossuth Ferencz csak e pillanatban nem szerepel mint aktív parlamentaire, mert politikai felfogása és úgy egyéni, mint politikai erkölcsi énjé nem meri magára vállalni a küzdelmek eredményeért a felelősséget. Hívei vannak. Az esetleges választásokba Kossuth a mai álláspontjával mehet csupán be, s ezzel a harcolók kénytelenek lesznek új közjogi ellenzékot alkotni, s néhol szemben állni magával a Kossuth párttal. A megosztás eredményének kitalálása nem okozhat nagy fejtörést. A harcolók száma nagyon meg fog apadni.

Az új nemzeti párt.

Bizonyos az is, hogy a harcolókat megtizedeli az esetleges új választások eredményében a volt nemzeti párt azon frakciónak elmaradhatatlan szervezkedése is, mely kilépett a kormánypártból, s melynek kiváló tagjai, mint Hock János, nagy súlylyal léphetnek a választási küzdelmek terére. És csak fokozódhat ezen új párt döntő tekintélye azzal, ha Apponyi Albert gróf, Magyarországnak ma legtekintélyesebb államférfia az aktív politika terére lép, amire vonatkozó nyilatkozatát a péntekre jelzett beszédében várják.

Majdnem bizonyos, hogy pozitív nyilatkozatok esetén a kormánypárt mostani egysége is megszakad.

A következmények.

Amire számítanak, a következmény nem lehet így más, mint vagy feloszlás, vagy új többség alakításának megkísérlése, ez azonban csupán kormányválsággal, vagy engedményekkel volna keresztülvihető. Engedmények azonban ma nehezen várhatók. Legfőlebb formai engedményeket kapnánk, s így azu

tén választások nélkül alakulhatna újra a többség, amivel azonban a parlamenti válság csak az új véderőjavaslatokig oldatnék meg. Végkibontkozás tehát az sem lenne, ha csak a kloturt be nem hoznák, amire azonban kiállítás nincsen.

A mai zürzavaros helyzetbe, úgy mondják, hétfőn, vagy kedden vet egy kis fényt az új kormányelnök.

Országgyűlés.

Apponyi Albert feltizenegykor nyitja meg az ülést. Jegyzőkönyv hitelesítése után következnek az elnöki előterjesztések. Ezek közt bejelenti Apponyi, hogy Kossuth Ferencz a Házban viselt bizottsági tagságairól lemondott. Majd bejelenti, hogy a napirend előtt Reich Aladár kér szót.

Katonabanda a Himnusz ellen.

Reich Aladár: A bajai czéllőgyő egyesület meg akarta ünnepelni, a százéves fennállását s ez alkalommal a pétervárad katonabandát akarták elhozni. Átírtak a pétervárad 70 gyalogezred parancsnokságához s a zeneprogramot is elküldték. A parancsnokság erre visszairt, hogy a magyar nemzeti Himnuszt nem játszhatja. (Kitörő lármá a baloldalon. Gyalázat! Botrány! Most dermedjen meg a miniszterelnök vére! — kiáltja zajongva a baloldal.)

Kristóffy József: Hiteles-e?

Reich Aladár: Itt van az ezred pecsétes írása. (Nagy zaj és kiáltás a baloldalon.) Gyalázatosnak és perverz dolognak tartja, hogy Magyarország egyik szent szimbólumát ily módon száműzik. Szégyen fogja el az embert akkor, mikor látjuk, hogy a külföldön minden nemzeti érzés a himnuszról, a nemzeti dalból fakad, nálunk pedig a hadsereg ezt akarja kűszöbölni. Ennek a helyzetnek a lehetetlenségét mindenkinek el kell ismernie. (Zajos helyeslés.)

Khuen-Héderváry: *Tökéletesen egyetért Reichchal, hogy itt e téren nézetkülönbség nem lehet. Ami a rendelet motívumait illeti, azokról előbb informálódnia kell. Érdeklődni fog s utánajár a dolognak. Reich felszólalását olybá veszi, mintha interpellációt intézett volna hozzá s erre felelni is fog.* (Helyeslés.)

Ezután a napirendhez Rátkay László, Polonyi Géza szólalnak föl. Rátkay kijelenti, hogy inkább *belemegy az ex lexes választásba*, semhogy a harcot feladná. Polonyi azt állítja, hogy Khuen Héderváry még mindig nem adott határozott választ a hozzá intézett kérdésekre.

Khuen Héderváry azt mondja, hogy Polonyi is beleegyezett a leszerelésbe s erre vonatkozólag Polonyi következő szavait idézi: „De megmondja ám a királynak, hogy a véderő revíziójánál folytatjuk ám a harcot ha nemzeti engedményeket nem kapunk.“

Marjay Péter is kijelenti, hogy inkább az új választásba megy bele, semhogy beadja a kulcsot.

A szabadkai kiállítás.

— Egy kis vigasztalás. —

Híven referáltunk mindarról, ami a Szabadkára tervezett megyei mezőgazdasági és ipari kiállításra vonatkozik. Lemondtunk már annak még a reményéről is, hogy az 1905-re tervezett kiállítást létesíthessük.

Lemondtunk pedig azért, mert a megyé-

ből minden oldalról azt az értesítést kaptuk eddig, hogy a jövő évi zombori és az ideizentai kiállítások miatt kiállításunk az első sorban is szükséges anyagi támogatásban nem részesülhet. Ó-Becse, majd a megye tagadta meg az anyagi hozzájárulást.

Végre mégis akadt város, mely nem felelt elutasítólag Szabadka azon átiratára, melyben anyagi hozzájárulást és erkölcsi támogatást kér az illetékes köröktől.

Ez Baja városa. Kimondotta ugyanis *Baja törvényhatósági bizottsága, hogy az 1905-re tervezett kiállítást a város erkölcsileg és anyagilag is támogatja olyképen, hogy a részt venni óhajtó bajai iparosokat anyagilag segíjezi vállalkozásukban.*

Hát bizony nagyon kevés az a vigasztalás, de legalább közvetett támogatás, aminőt ha több oldalról tapasztaltunk volna, talán mégis reménykedni mertünk volna abban, hogy a kiállítás munkálataiba komolyan belekezdhetünk. Csakhogy az a baj, hogy hasonló közvetett támogatások nem igen mozdíthatják elő a mi ügyünket.

Szólószeti level Királyhalmáról.

Azt hiszem, hogy most, mikor a szőlő fejlődésének egy határozott pontjához értünk, indokolt dolog lesz arról elmélkedni, a mi bennünket a gabona után első sorban érdekkel.

Az országban egy kis körutról érkezvén vissza — megütközéssel hallom, hogy mindenfelé ezen a vidéken a leendő nagy szőlőtermésről beszélgetnek az emberek. Már nálunk, itt Királyhalmán, azután a Pest megyei homokokon, az Érmelléken, és a bihar és hajdu megyei sík homok területeken levő termést látva, azt kell hangsúlyoznom, hogy olyan termésről, amely nagynak volna mondható, absolute nem lehet beszélni. Nem lehet azért, mert sok helyen az országnak a késői fagyok tették tönkre a gazdák reményeit, (Érmelléken a síkabb területeken) másfelé, ahol sem a fagy, sem a jég nem pusztított, ott meg a virágzások uralkodó folytonos hideg, záporos, orkánszerű szélvihar tette kérdésessé a szőlő termését annak virágzása alatt. Hiszen tudjuk, hogy virágzásokor csendes, száraz és forró meleg időnek kell uralkodni s uralkodott ennek éppen az ellenkezője, a mint elmondtam; holott a virágzás alatti szélvihar már magában véve is eléggé káros a szőlőtermés sikerére, hát még ha ehhez köd, záporos és hideg is hozzásegődik. Ezek pedig megvoltak mind kivétel nélkül, de meg is látszik a fűrtökön, mert felettébb ritkák és nadárkásak; már pedig a ritka fűrt nem nyomja a mázsát, sem nem tölti a hordót. Mire való tehát az a tulzott nagy szőlőtermés hirdetése? Arra, hogy lenyomjuk az árakat már előre mi magunk. Pedig megteszik ezt rajtunk kívül állók is, mikor a kis parasztagazda termését, kinek sem hordója, sem helyisége nincs — potom áron összevásárolják s olyan pontos mérleggel mérlegelik, mint a palicsi híres akó.

De nem indokolt a nagytermés hirdetése akkor sem, mikor látjuk, illetve olvassuk, hogy az olaszoknál is felettébb rosszul állanak a szőlők; az igaz, hogy ezen segít nekünk Ausztria, honnan a bor vámmentesen jön hazánkba; vámmentesen abból az Auszriából, a melyben a trieszti és más városbeli borgyárak vigan és hozzá szemérmetlenül készítik s ezer hektoliter számra küldözik hazánkba az olcsó bort. Es a mi kormányunk, mely példáját adta a nemes gavallér fel fogásnak — életbeléptette a bortörvényt s nem lehet mondani, hogy nem üldözte volna a borhamisítókat. — Ausztria pedig a markába nevet, csinálja a bort és küldi hazánkba s eszeágában sincs, hogy csinálna ő is bortörvényt. Igazán lehetetlen, hogy eszünkbe ne jusson lépten nyomon az a régi nóta, a mely úgy kezdődik, hogy „még is.....“

Szobonya Bertalan.

H I R E K.

Szabadka, július 14.

— **Személyi-hír.** Schmausz Endre főispán Budapestre utazott hivatalos minőségben. Megjelenik Kállay Bóni temetésén is.

— **A középosztály érdekében.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület átiratot intézett városunk polgármesteréhez, a melyben tudatja vele, hogy az egyesület országos mozgalmat szándékozik megindítani a középosztály hanyatlásának orvoslása céljából és ezért a városunk középosztályának ilyen ismertetését kéri, a mely szintén felvilágosító adatokul szolgáljon a középosztály jelen helyzetének felderítésére az okoknak kipuhatólására és az orvosszerek megállapítására.

— **A tűzérkaszánya.** A vegyes bizottság, mint már megírtuk, f. hó 20-án kezdi meg működését, mely tíz napig eltart, s a melynek folyamán a helyet jelölik ki, és több más az építésre vonatkozó ügyet intéznek el. A hadügyi kormány már értesítette a tanácsot, kik lesznek a katonaság részéről a vegyes bizottság tagjai. Ezek: az itteni állomási parancsnok vagy helyettese, a tábori tüzérség egy törzstisztje, a 86-ik gyalogezred pótkeret zászlóaljának orvos főnöke, egy hadbiztossági hivatalnok, egy katonai építőmérnök és a 8-ik huszárezred pótkeretének állatorvosa.

— **Visszaküldött közgyűlési határozat.** A belügyminiszter visszaküldötte a jóváhagyás végett felterjesztett közgyűlési határozatot, — amely a város tulajdonát képező földek 25 éves haszonbérleti rendszerét mondotta ki — azzal, hogy a határozat egy letisztított példányát csatolassék és jelentés tétessék az iránt is, vajjon a határozatszabályszerű módon közhírré lett-e tőve és nem adatt-e be ellene felebbezés.

— **Arató ünnep.** Dr. Biró Károly polgármester minden alkalmat felhasznál, hogy megmutassa, miszerint a vezetése alatt álló tisztviselői karnak nemcsak feje, de vendégszerető barátja is, ki nemcsak a munkát, a felelősséget, de a baráti élet örömeit is megosztja velök s a tisztviselőknak úgy maga, mint egymás iránti baráti érzését és a jó egyetértést mindenkor fejleszteni igyekszik. Rövid hivataloskodása alatt már több ízben látta a legszívélyesebben vendégszerető házában a tisztviselői kart, ma azonban különös érdekességet kölcsönöz a barátságos vendéglátásnak az a körülmény, hogy Dr. Biró Károly csantavéri birtokán, hova a nagy vendégsereg hiva volt, nagyszabásu aratóünnepséget rendezett, melyen a szeretetre méltó háziasszony és a házi ur a legkedvesebb módon tudták a nagy társaságot fesztelen jókedv és kedélyes mulatozás közben a reggeli órákig együtt tartani.

— **Közkórház Zomborban.** A közkórház létesítése ügyében kiküldött bizottság tegnap

délután Decker Pál h. polgármester elnöklése alatt ülést tartott. Az ülésen jelen volt ifj. Bobula János bpesti műépítész is, a ki a szükséges felvilágosításokat megadta. A bizottság egyhangulag elhatározta, hogy a közkórház 200 beteg és 100 elmebeteg elhelyezésére tervezve, a Bobula építész által tervezett vázlatok és költségvetés alapján javasolja a közgyűlésnek a közkórház felépítését. A közkórház 12 holdnyi területre, a bajai uton, a vármegye szeretetház helyén javasoltatik. Az ügy a legközelebb megtartandó rendes, esetleg rendkívüli közgyűlés elé kerül.

— **Bácskalak küldöttsége.** Ma délelőtt Latinovits Pál főispán vezetése alatt egy küldöttség tisztelt Darányi Ignác földmívelésügyi és Láng Lajos kereskedelemügyi ministernél, kiket a zentai kiállítás megnyitási ünnepélyre meghívtak, hogy azon személyesen jelenjenek meg. A küldöttségben részt vettek: Tóth Lajos kiállítási elnök, dr. Mikossevits Kanut, dr. Zákó István és Novoszell János.

— **Fonómimika.** Czukrasz Róza, ma délután 3 órától 5 óráig tartotta előadását a fonómimikáról az állami tanítónőképzőben. Az érdekes előadást csakis szakférfiak hallgatták végig.

— **Arató munkásaink jó híre.** Báró Gudemus Béla tolnamegyei nagy birtokos Szabadkára jött arató munkásokért, mert mint ő maga mondta, az ő vidékükön nincs elegendő munkaerő s azért jött ide munkásainak létszámát kiegészíteni, mert a szabadkai munkásokról nyerte a legjobb értesüléseket. Eddig 20 aratót szerződtetett s már utba is indította őket.

— **Baja város adománya.** Baja város törvényhatósági bizottsága Damjanich János vértanu szobrára 25, Rákóczy emlékére 50 koronát juttatott. A bajai lövészkert száz éves jubileumára 30 koronát szavazott meg.

— **Jubiláló egylet.** Az »Óbecsei Czöllövészegylet« 25 éves fennállásának emlékét augusztus hó 9-én fogja megünnepelni. Ez alkalomból az egylet diszkozyűlést tart és utána szórakoztató mulatságokat rendez. Lesz díjtekvés, sportversenyek és galamblovészet. A galamblovészethez szükséges gépezetek már megérkeztek és ki is lettek próbálva. Ez a szórakozás igen mulatságosnak ígérkezik és nálunk mint ujdonság mutatkozik be. A vadász emberek és a czöllövészetet kedvelők már erősen készülnek a galamblovészetre, hogy a diszes díjakat elnyerhessék. Igen csinos díjak lesznek a tekeversenyénél is, a melyet Nagy Lajos tekebiztos fog rendezni. Este tűzjáték és táncvigalom lesz, a melynek élén, mint főrendező Szmik Gyula áll. A sikerültnek ígérkező nyári mulatság iránt általános az érdeklődés.

— **A hódmezővásárhelyi dalárda** Paliásra szándékozik jönni hangversenyre. E hét szombatjára tervezik a hangversenyt s tegnap a dalárda egy tagja itt járt Szabadkán, hogy Gaal Ferenczcel a hangverseny részleteit megbeszéljék. Valószínű azonban, hogy a rövid idő miatt a hangversenyből legalább szombaton semmi se lesz.

— **Beutalás az államfogházba.** A m. kir. igazságügyminiszter Erdélyi Lajos garai gyógyszerészt 8 napra beutalta a szegedi államfogházba.

— **Katholikus olvasókör B.-Szt.-Tamáson.** B.-Szt.-Tamáson a katolikus olvasókör új helyiségébe költözik, mely e napokban elkészült. — A helyiség ünnepély felavatása nagy ünnepélyességgel lesz megtartva. Műkedvelői előadás és fényes estélylyel aug. 15 ón avatják fel az új helyiséget.

— **Alapszabály jóváhagyások.** A m. kir. belügyminiszter az »Apatini új telepi katolikus olvasókör és a »Bajmoki nemzeti kör« alapszabályait jóváhagyta.

— **A munka sebesültjei.** Ma három esetben uyujtottak segélyt mentőink, olyan egyéneknek, akik mesterségük folytán szenvedtek kisebb nagyobb sérüléseket. Az egyik Benke János kőműves mester, aki építkezési munkánál egy vastráverzet emelt, a mely véletlenül kicsuszott a kezéből és jobb lábának kis ujját teljesen összezúzta. A másik Kovács Ferencz ácslegény, a ki házkéretés felállításánál egy faoszlopot faragott és a baltával ballábszárán egy 5 cméteres sebet ejtett, a harmadik pedig Lovrencsics Antal szabóinas a ki gazdája szőlőjében faragcsált és ballábfejét sértette meg súlyosabban.

— **Veszedelemes csukrasz.** Egy veszedelemes embertől mentette meg városunkat a rendőrség az által, hogy Weisz Lajos rovott multu cservenkai illetőségű csukrasz, a ki csak nemrégiben került ki a zombori törvényszék börtönéből és most foglalkozás nélkül csavargott Szabadkán, előállította és miután meggyőződött, hogy több izben lopásért körözve volt, illetőségi helyére tolonczoltatta.

— **Bloskázó néma.** Brancsics Voin sándori lakos összeveszett valami Ádám keresztnevű néma gyerekkel, a ki miközben egymást szidalmazták bicskát rántott elő és ellenfelét alaposan megbicskázta.

— **Korosmai verekedők.** Rudics István verusicsi pusztai lakos, Verusicson korosmai mulatozás közben összeszólalkozott Pertics Istvánnal és néhány társával, a kik egy másik asztalnál borozgattak, később tettelességre került a sor és Perticsék bicskával összeszurkálták. A sértett feljelentette az esetét a rendőrségnél.

— **Anyakönyvi hírek.** *Meghaltak:* Hoffmann Teréz okl. ovónő 20 év, Gugánovics Ágnes 5 hó, Horák Ferencz 4 hó, Vujkovics Durnis János 21 nap, Kopunovics Róza 2 év, özv. Sulyok Sándorné sz. Kőrösi Róza 72 év, Szám Éva 1 órás. Született 9. 5 fiu, 4 leány.

A haldokló pápa.

Róma, július 16.

(Reggel 8 óra.) A pápa állapota változatlan.

Róma, július 16.

A tegnap este a városban elterjedt azon hírrel szemben, hogy az orvosok a Vatikánban tett eszi látogatásuk alkalmával a pápán mellascsapolást végeztek, megállapítják, hogy az orvosok a konzultáció után nem tettek több látogatást a betegágyánál.

Az aratók sztrájkja.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Bács-Topolya július 15.

A megyének több helyén kiütött sztrájk mifelénk csak átszarmazott s a 10-iki verbászi képviselőválasztás következményének nem tekinthető. Gondosan elkészített félrevezetés eredménye csupán.

A megye keleti és délkeleti részén már tizedike körül nyugtalankodtak az aratók, Adán Engelman Adolf nagybirtokán azután 13-ikán bejelentették a sztrájkot. Ez azonban csakhamar megszűnt a munkások és munkádó közötti kiegyezés révén. E kiegyezésre ütött ki Bács-Topolya körül is a sztrájk

mindenfelé. Még a cselédek között is, akik mult vasárnap azon álürügy alatt, hogy vasárnap munkaszünet van, még a jószágot sem etették sem itatták meg.

Ez jellemzi azt, hogy a sztrájk csak bujtogatás eredménye. De jellemzi még az is, hogy azoknál a birtokosoknál akik a tulzott követeléseket nem adták meg, s az aratókat inkább elbocsátották, az aratók újabb munkába álltak.

Azok a birtokosok, akik belátták, hogy az aratás előtt fenn nem állott okok kisebbitették a hozamot, szívesen adtak a munkásoknak engedményeket.

Baj különben alig lesz, mert Császár Péter szolgabíró 40 csendőr fedezete alatt folytonosan kint jár a határban, s minden bajt elhárítani iparkodik. Szabadkáról Vojnich Béla alkapitány járt kint a sztrájkolók között, s csinált közöttük rendet.

ÉRTESÍTÉS.

A »szabadkai általános takarékpénztár részvénytársaság« ez uton is értesíti tisztelt betevőit, hogy a kamatlábat f. év július hó 1-étől számítva — 4 1/2 %-ról 4 %-ra leszállította.

Az igazgatóság.

Éjjeli csendélet a VIII. körben.

A következő levelet kaptuk ismert kezezből:

A »Bácsmegyei Napló« tekintetes szerkesztőségének.

Azt hittük, a rendőrség decentralizációjával majd azok a türehtetlen állapotok is megszűnnek, amelyek miatt a kerületi rendőrlaktanyák létesítettek, vagy legalább is nem fognak a garázdálkodók utcazahosszat dühöngeni és a békés, nyugvó lakosságot egy egész, sőt 2—3 utcában is felriasztani álmából, mert a rendőrség hamar lefogja az ilyen garázdálkodókat torkolni. Azonban úgy látszik csalódtunk, mert máskülönbén nem volna az a sok csendháborítás és életveszélyes verekedés különösen a VIII. körben.

Az éjjel pl. a Gerő utcái lakosok 11 és 1/2 között rettenetes káromkodások, fenyegetések és segélykiáltásokra riadtak fel, két mozdonyvezetőt életveszélyes küzdelemben találva. Az egyik világos sapkával a fején, a másik sötét ruhában sötét kalappal. Ez utóbbi volt ugylátszik a gyengébb, mert »jaj ne bántsi!« »a pénzem ne vedd el!«, »ne ölj meg!« és »segítség, meghalok!« kiáltásai közben ugyancsak vonszolta a másik és ütötte verte földhöz, falhoz, ahogy birt vele.

A dulakodás és lármában egy nő is részt vett, ki »Pistám ne bántsi!« »jaj segítség« »irgalmazz!« »ne öld meg!« kiáltásokkal és hol egyikbe, hol másikba kapaszkodva igyekezett csitítani őket egy-egy »jaj, legalább engem ne üss!« kiáltással árulván el, hogy az ütlegek neki is kijártak.

Nagynehezen kiérve a Csernovits-utca sarkára, (ugylátszik ott laknak valahol) elcsendesedett a környék és a réműlettel felriadt emberek ismét nyugodni mentek azzal a kíváncsi gondolattal, vajjon hol is isznak vagy alusznak ilyenkor a kerületi rendőrök!

TANUGY.

Iskolaszéki ülés.

A múlt hó csütörtökjéről elnapolt ülés július 16-án tartatott meg 19 tag jelenlétében. Alkalmi jegyző Kovács Mihály volt. Felolvastatott a 6899/903. sz. kultuszminiszteri pótrendelet, melyszerint a szabad királyi városok fel vannak jogosítva helyi szabályzatokat alkotni és az iskolafelügyelői állásokat továbbra is fenntartani, hogy ilyen állások az új utasítás előtt kormányhatósági rendelettel jóváhagyott szabályzattal már creálva voltak.

Az ülés egyetlen tárgya a lapunkban is szótartott iskolaigazgatási szabálytervezet volt melyet a csonka iskolaszék egy kis vita után lényegtelen változtatásokkal elfogadott.

A tervezet további ismertetése és az iskolaszék sérelmes állásfoglalása és határozata holnapi számunkban lesz közölve. Most csak annyit, hogy a határozat úgy a tantestület egy része, mint pedig egyes iskolaszéki tagok által meg fog felelbeztetni.

SZINHÁZ.

Új primadonna.

Pesti Ihász Lajos színházunk igazgatója első primadonnául szerződtette Aldor Juliskát a Krecsányi és Makó-féle szintársulatok volt primadonnáját havi 600 korona gázszival, havonként tizszeri kötelező fellépéssel, minden további tulfellépésért 60 korona tiszteletdíjat kap. Reméljük, hogy ezen országos hírnevű művésznő szerződtetése végre megoldotta a régóta huzódó primadonna-kérdést.

SPORT.

Nemzetközi versenyek Palloson. Két éve pihent már derék Sport egyesületünk. Most végre ismét életjelt ad magáról és pedig oly életjelt, melylyel egyszerre magára vonta a sportot kedvelő közönségünk érdeklődését. Folyó évi augusztus hó 2-án vasárnap ugyanis nemzetközi versenyt rendez a palicsi versenypályáján.

Az egyes versenyszámok a következők: 1) 25 km.-es országuti kerékpárverseny Magyarország bajnokságáért (vezetéssel.) 2) 10 kmes országuti gyaloglás. 3) 100 yardos síkfutás. 4) Súlydobás. 5) Kezdők kerékpárversenye 2000 méteren. 6) Rudugrás. 7) 402 1/2 m.-es síkfutás Szabadka szab. kir. város bajnokságáért. 8) Sziertornázás korláton és nyújtón. 9) Magasugrás. 10) 2000 m.-es gyaloglás kezdők részére. 11) Súlyemelés és távol ugrás összetett verseny. 12) 1609 m.-es síkfutás. 13) 20 km.-es kerékpárverseny vezetéssel. 14) Pusbal (óriási labda) verseny. A versenyek után táncvizsga a palicsi vendéglő nagytermében.

Ezen érdekes program, s az utána következő táncmulatság a sikert már is biztosították, amire már csak abból is következtethetünk, mert társadalmunk a legnagyobb érdeklődést tanúsítja már is a nemzetközi versenyek iránt.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorológiai intézet távirati jelentése.) E hó 17-dikére meleg száraz időjárás várható.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Mérsékelt kínálat mellett eladatott 14000 mm. buza változatlan áron.

A többi gabonaneműekben nem volt forgalom és változatlan áron zárultak.

A határidő üzlet nyugodt változatlan maradt, csupán 1904. évi májusi tengeri nagyobb ingadozások után gyengőbben zárult.

	Kezdeti	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	718	714—716
Buza apr. 1904	742	738—740
Rozs	—	—
Rozs okt.-re	619	615—617
Rozs	—	—
Zab májusra	—	—
Zab	—	—
Zab okt.-re	527	530—528
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	630	631—630
Tengeri aug.-ra	624	625—624
Tengeri májusra	508	501—503
Repce aug.-ra	11.45	11.45—11.55
Repce	—	—

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Legolcsóbb a

Terézia

levélpapír

szép Ivori színben, **tükör sima felületű, kellemes írás.** — 50 boríték és 50 levélpapír, diszes dobozban

65 krajczár.

Kapható **Heumann Mór** papírkereskedésben Szabadkán.

Olvasd!

Olvasd!

ENGL ADOLF

varrógép-kerékpáraktára és házi sürgöny (villamos osengető) installáló intézete.

Szabadkán, Kossuth-utca

a „Pest szálloda“-nak és dohány nagyüzemének átellenében.

elsőrendű varrógépet — részletfizetésre is, és a cóninens legjobb kerékpárját, a „Styria“-t, amelynek főképviseelője, egyszersmind Szabadka és a megye nagyobb területére.

Különösen felhívja a hölgyközönség figyelmét **műhímzőgépekre**, amelyekkel bármilyen complikált mintájú hímzést **művészesen** lehet előállítani.

Minták és gépek bármikor megtekinthetők és szaktanítás **INGYEN.**

Bevezet házi sürgönyöket (villamos osengőket és elfogad mindennemű e szakba vágó valamint bármilyen gépjavitást, lelkiismeretesen, pontosan és olcsón.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Magyar kölcsön-

könyvtár előfizetési ára egy óra

1 korona

Heumann Mór

könyvkereskedésében

S z a b a d k á n.

A mű festőhez

czímzett egyházi szerek és festék kereskedés, mű és iparfestészeti terem megnyitás.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a közel husz éven át főnálló üzletemet megnagyítom és kibővitem

egyházi szer és festék-kereskedéssel.

A „Műfestőhez“ címzett kereskedésben elfogadtatnak megrendelések egyházi képfestésre, portraifestésre, templom festésre bármely stylben; szobafestések magyar stylben; termek és szállodák modern kifestése; aranyozások, oltár-épitések, szobrok polikromlónása, másolások szóval minden a műfestési és festési szakmába vágó munkák.

Előnyös beszerzési források lehetővé teszik, hogy **eredeti gyári árakban számíthatok, s így vevőmet olcsón és szolidan szolgálhatom ki.**

Ajánlom továbbá a festőknek és háztulajdonosoknak

újabb találmányomat **nedves falaknak szárazza tétele végett festés által,** mely feleslegessé tesz minden grundolást, s hulladék leválást. Ezen új találmányom

a Bátori magyar új enyv,

amely kizárólag csak nálam kapható. — **100 kiló 25 kor.,** úgy, hogy meghigitva egy kiló enyv **csak 4 fillérbe kerül.** De a festőnek azáltal is nagy előnye van, mert oly **kész enyvet** kap, amelyet bármily vízzel megkritkíthat, szagtalan, főzni nem kell és sok időn át tartható, mert nincs romlásnak kitéve.

Festőmestereknek 1 kilónként is szolgálom, 1 kiló 10 fill. a mi egy menyezethez vagy egy falnak elégséges.

Bátori (Blaskovits) Mihály

műfestész Szabadkán.

Üzlet: **Deák-utca Jóó-féle ház. Lakás: VII. kör, Erdő-utca 66. sz.**